

Urząd Miejski w Rabce-Zdroju

<https://gmina.rabka.pl/main/aktualnosci/Czyste-uzdrowisko/idn:4142/printpdf>

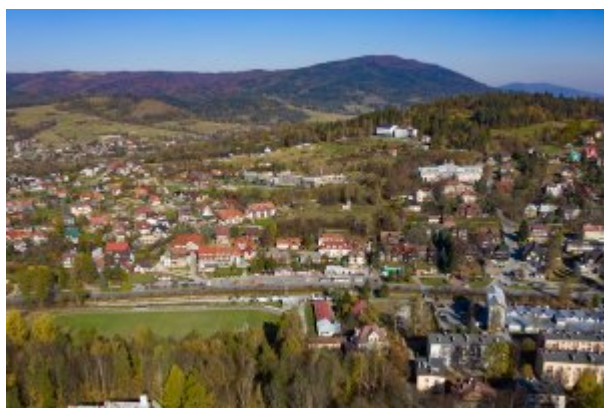
Drukuj grafikę : [tak](#) / [nie](#)

Aktualności

25 sty 2020

kategoria:

Aktualności

Czyste uzdrowisko

Rabka-Zdrój to uzdrowisko, które skutecznie walczy ze smogiem. Sytuacja się poprawia, ale nie ma co ukrywać, że wspólnotę samorządową czeka długotrwała transformacja. Coraz więcej ludzi zwraca uwagę na środowisko naturalne, co również wymusza zmiany. Na lepsze. Oto wybrane działania, jakie podejmuje Samorząd, aby poprawić stan sanitarny powietrza.

12,8 km nowej sieci gazowej, 2,3 mln zł dotacji do wymiany kotłów, likwidacja 100 kopciuchów rocznie, 5 tys. udzielanych porad, obsługa mieszkańców w rządowym programie Czyste Powietrze refundującemu m.in. wydatek na docieplanie budynków, inwentaryzacja źródeł niskiej emisji. Ruszają dofinansowania do fotowoltaiki, solarów i pomp ciepła. Monitoring powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, czujniki obywatelskie Airly i PSG. Badania odpadów paleniskowych, wraz z kontrolami pieców i kotłów. Edukacja, imprezy masowe, audycje w radu, programy w TV. Dwie Sejmowe Komisje Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, poświęcone Rabce-Zdrój. Tak Samorząd walczy o czyste powietrze!

Projekty sieci gazowych

Pierwszy list intencyjny gmina podpisała z Narodowym Operatorem Systemu Dystrybucyjnego Gazu, tj. Polską Spółką Gazownictwa (PSG), na mocy którego rozpoczęto prace analityczne i budowę przyłączy gazowych, wraz z rozbudową sieci gazowej. Oznacza to blisko 13 km nowego gazociągu w Rabce-Zdrój, Chabówce i Ponicach. W Rdzawce zorganizujemy spotkanie mieszkańców z przedstawicielami PSG w celu

omówienia inwestycyjni w sołectwie. I prędzej czy później, powstanie tam sieć gazowa...

Drugi list został podpisany ze spółką Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Obrót Detaliczny sp. z o.o. (PGNiG OD), aby przede wszystkim ułatwić mieszkańcom składanie wniosków o określenie warunków przyłączenia do sieci gazowej. Jest to bardzo ważne, ponieważ o rozwoju gazociągu decyduje sumaryczna ilość złożonych wniosków. W Urzędzie dyżuruje pracownik PGNiG OD, który nieodpłatnie pomaga wypełnić wniosek o przyłącze gazowe, informuje w jaki sposób zmienić ogrzewanie na gazowe, doradza jak sprawnie wykonać wewnętrzną instalację oraz wyjaśnia jak dostarczyć paliwo gazowe do budynku.

Wachlarz nieodpłatnych usług jest szeroki, zatem nie dziwi fakt, że dyżury te cieszą się sporą popularnością nie tylko wśród mieszkańców naszej gminy.

Oba listy intencyjne pozwalają gminie oprzeć się na potencjale technicznym i zasobach finansowych innych podmiotów, co nie jest bez znaczenia dla budżetu gminy. Bowiem Polska Spółka Gazownictwa własnym sumptem projektuje sieci gazowe, zbiera zgody w terenie i wreszcie kładzie rurociąg.

Dotacje

W grudniu 2019 r. Samorząd zrefundował mieszkańcowi dwusetny kocioł. Dzięki kwocie 2,3 mln zł przelanej mieszkańcom w formie nieopodatkowanej dotacji, zlikwidowano 200 kopciuchów. Warto podkreślić, że podpisując umowę z gminą na likwidację kopciucha, można było liczyć na refundację do 14 tys. zł w przypadku kotła gazowego oraz do 9 tys. zł do ekogroszku lub pelletu. Takie kwoty już wystarczyły, by zrekompensować trud inwestycyjny.

Ale to nie wszystko. Rządowy Program Czyste Powietrze skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Niestety, aby z niego skorzystać należy najpierw wypełnić dość skomplikowany wniosek a następnie przesłać go do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Krakowie. Dla wielu mieszkańców procedura stanowiła barierę nie do przezwyciężenia, dlatego Samorząd postanowił i tutaj pomóc mieszkańcom. Od wielu miesięcy pomagamy napisać a następnie złożyć takie wnioski, co ma znaczenie zwłaszcza dla osób w podeszłym wieku.

W ramach partnerstwa z 35 gminami, Rabka-Zdrój przystąpi na wiosnę do realizacji montażu prosumenckich instalacji, wykorzystujących OZE, tj. kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła w projekcie Ekopartnerzy na rzecz słonecznej energii Małopolski, gdzie dotacja wynosi 60% netto do instalacji.

Czekamy na rozstrzygnięcie wniosku, pn. Likwidacja niskiej emisji na terenie Gminy Rabka - Zdrój poprzez wymianę źródeł ciepła na gazowe - Etap II, współfinansującego 150 nowoczesnych kotłów kondensacyjnych gazowych, więc warto złożyć wstępną deklarację udziału, przeznaczoną dla osób planujących przeprowadzenie wymiany starego na nowe źródło ciepła.

Monitoring powietrza

W 2017 roku gmina zawarła porozumienie z Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska (GIOŚ) na wykonywanie pomiarów pyłu PM10 metodą referencyjną wagową, jak też miernikiem automatycznym, tak aby uzyskać rozkład dobowy stężeń pyłu. Dodatkowo, przy współpracy z WIOŚ Kraków, na filtrach z pobornika oznaczany był benzo(a)piren.

Dzięki staraniom Burmistrza Rabki-Zdroju, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska od 1 stycznia 2020 roku wykonuje pomiary jakości powietrza stacją pomiarową włączoną do Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego. Stacja jest objęta pełnym nadzorem metrologicznym w celu zapewnienia wymaganej jakości pomiarów oraz zapewnia prawidłowość wykonywania pomiarów pyłu zawieszonego PM10 metodą automatyczną i grawimetryczną oraz oznaczeń benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Pomiar realizowany jest w czasie rzeczywistym i można go obejrzeć na

stronie gminy w zakładce Czyste Powietrze.

Polski Alarm Smogowy podsumował wyniki pomiarów jakości powietrza Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska za ostatni rok. Okazało się, że Rabka-Zdrój nie ma na liście rankingowej polskich miast z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem. Średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ w 2017 roku wynosiły 36 [µg/m³], gdzie norma wynosi 40 [µg/m³]. Natomiast częstość przekraczania dobowej normy stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ w 2017 roku wynosiła 66 dni na dopuszczalną normę 35 razy. Średnie roczne stężenie benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wynosiło 8,1 [ng/m³] na rygorystyczną normę 1,0 [ng/m³].

Wyniki pokazują, że Rabka-Zdrój, w przypadku pyłów zawieszonych dla normy średniorocznej świeci się na zielono. Problem jest z benzo(a)pirenem. Mimo tego, nawet tutaj gmina nie jest liderem. Znajduje się mniej więcej pośrodku niechlubnego rankingu, co tylko ilustruje, jak ważne są skoordynowane działania naprawcze w całej Małopolsce.

Warto zwrócić uwagę na Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu, które w § 7.1, mówi: Oceny poziomu substancji w powietrzu w strefach, w których poziom substancji przekracza górny próg oszacowania, dokonuje się na podstawie pomiarów ciągłych rozumianych jako pomiary automatyczne lub jako pomiary manualne prowadzone w sposób systematyczny, odpowiednio do metodyk referencyjnych, o których mowa w § 11, w stałych punktach pomiarowych, w których występowały wcześniej najwyższe stężenia substancji. Przy dokonywaniu ocen można dodatkowo wykorzystać metody modelowania matematycznego, którego wyniki powinny być poddane sprawdzeniu poprawności (walidacji) w oparciu o wyniki pomiarów substancji.

Oznacza to, że urządzenia nie spełniające warunków poborników referencyjnych, ani też wykazanej równoważności do metody referencyjnej, w naszej gminie pełnią rolę informacyjno-edukacyjną.

Oprócz referencyjnego monitoringu państwowego, dla celów informacyjno-edukacyjnych, w gminie funkcjonują jeszcze nisko kosztowe czujniki pomiarowe Airly oraz Polskiej Spółki Gazownictwa.

Uchwała antysmogowa

Od 1 lipca 2017 r. nie wolno spalać mułów i flotów węglowych (paliw, gdzie drobnego węgla kamiennego lub brunatnego – ziarno 0-3 mm – jest więcej niż 15%) oraz drewna i biomasy o wilgotności powyżej 20% (drewno przed spalaniem powinno być sezonowane co najmniej 2 lata). Kocioł na węgiel lub drewno, który nie spełnia wymogów co najmniej klasy 3, do końca 2022 r. musi zostać wymieniony, w przypadku zaś kotła na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4, należy go wymienić do końca 2026 r. Piece i kominki od 1 stycznia 2023 r. będą musiały spełnić standard ekoprojektu lub muszą posiadać sprawność cieplną na poziomie co najmniej 80%.

Rabczańska Straż Miejska egzekwuje zapisy uchwały antysmogowej. Dysponuje ona wilgotnościomierzem do drewna, posiadającym świadectwo wzorcowania z Okręgowego Urzędu Miar w Krakowie, będące najpoważniejszym dokumentem, jakie można w Polsce uzyskać dla wilgotnościomierzy drewna. Każdy mieszkaniec może nieodpłatnie przebadac próbkę drewna opałowego. Ponadto strażnicy, również na zgłoszenie mieszkańców, pobierają próbki popiołu z palenisk, który następnie przekazywany jest do laboratorium w celu dokonania analizy czy wyniki potwierdzą spalanie odpadów. Osoba naruszająca przepisy w tym zakresie może być ukarana mandatem do 500 zł lub grzywną do 5 000 zł. Udaremnienie lub utrudnienie przeprowadzenia kontroli w zakresie ochrony środowiska jest przestępstwem zagrożonym karą aresztu na podstawie art. 225 k.k.

Edukacja

W Rabce-Zdroju podpisane zostało porozumienie partnerów ubiegających się o realizację projektu zintegrowanego LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”. Z programu LIFE finansowane są innowacyjne projekty w zakresie

ochrony środowiska w Europie a projekty zintegrowane są nowym szstandarowym instrumentem wspierania realizacji strategii poprawy jakości środowiska na dużym obszarze. Projekt koordynuje Województwo Małopolskie angażując łącznie 62 partnerów, a jego celem jest przyspieszenie wdrażania działań służących poprawie jakości powietrza, które zostały zaplanowane w ramach Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. W ramach LIFE u Urzędzie zatrudniony jest ekodoradca, zajmujący się m.in. doradztwem, dofinansowaniami, prowadzeniem edukacji ekologicznej, itd.

Na organizowanych w Amfiteatrze pokazach mieszkańcy mogli zobaczyć nowoczesne kotły gazowe, kotły na paliwa stałe spełniające standard ekoprojektu, odnawialne źródła energii (fotowoltaika, kolektory słoneczne, pompy ciepła), samochody elektryczne, nowoczesne rozwiązania dotyczące docieplenia budynków.

W ubiegłym roku odbył się piknik ekologiczny, pt. „Odetchnij w uzdrowisku”. Impreza miała charakter edukacji ekologicznej oraz wywołania zmian w nawykach na bardziej przyjazne środowisku. Teatr Chrzęszcz w Trzcinie napisał dla dzieci spektakl „Plum i Bulb, czyli problemy z wodą”. Można było wziąć udział w 4 cyklach warsztatów: ekologicznym, muzycznym, plastycznym, upcyklingowym (przetwarzania surowców wtórnych z jednoczesnym podwyższeniem jakości materiału). Można było zobaczyć rośliny oczyszczające powietrze, torby bumerangi (wielokrotnego użytku), na stanowisku Zero Waste namawiano do nieprodukowania śmieci; można było oglądać dom pszczół. Piknik otrzymał wsparcie Krakowskiego Alarmu Smogowego i akcji „Nie dla reklamówek”.

„Alarm antysmogowy w szkole” – to kolejny etap imprezy „Odetchnij w uzdrowisku”, która odbyła się w przeddzień Dnia Czystego Powietrza w SP nr 2 w Rabce-Zdroju. Poprzez bierani aktorzy ze Stowarzyszenie Lokomotywa, zaaranżowali miasteczko ekologiczno-edukacyjne dla uczniów klas 0 do VIII. Teatralizowana akcja miała na celu zwrócenie uwagi na wpływ działalności człowieka na powietrze. Uczniowie za zdobyte punkty mogli otrzymać nagrodę - statuetkę Złotego Kanarka. W „Laboratorium” dowiadywali się o smogu, na „Wysypisku” czekał ich test z wiedzy o segregacji odpadów, w „Sali Zabaw” rozwiązywali kalambury z zachowania proekologicznego, w „Szkole” rozwiązywali quiz, a na stacji „Warsztaty” poznawali zasady uncyklingu, przetwarzając odpady w zabawki, biżuterię, ozdoby i dekoracje. Warsztaty wzbogacała muzyka na żywo, wykonywana na unikatowych instrumentach, np. bęben z butli gazowej lub fujarki z rurki od materaca.

Pozostałe działania

Gmina Rabka-Zdrój, w celu poprawy stanu sanitarnego powietrza realizuje Plan Gospodarki Niskoemisyjnej - dokument zatwierdzony i pozytywnie zaopiniowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, wpisujący się w Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014 oraz Program Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego.

W 2017 r. w Rabce-Zdroju oraz w 2019 r. w Krościenku nad Dunajcem odbyły się wyjazdowe posiedzenia Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, poświęcone m.in. poprawie jakości powietrza oraz powstaniu w Polsce Programu dla uzdrowisk, który ograniczałby lub całkowicie zakazywał spalanie paliw stałych w uzdrowisku oraz tworzył system dopłat do modernizacji urządzeń grzewczych oraz dociepleń budynków.

Zawarto porozumienie o współpracy na rzecz realizacji projektu „Zintegrowany system wsparcia polityki i programów ograniczenia niskiej emisji” realizowanego w ramach programu prac rozwojowych "Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków (GOSPOSTRATEG)". Strony: Gmina Rabka-Zdrój, Minister Przedsiębiorczości i Technologii, Instytut Łączności - Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy. Cel: inwentaryzacja źródeł niskiej emisji.

Zawarto porozumienie z Politechniką Krakowską o współpracy na rzecz czystego powietrza w uzdrowisku. Celem porozumienia jest współpraca przy realizacji Programu Ochrony Powietrza dla Uzdrowiska Rabka-

Zdrój” oraz wypracowanie, w oparciu o rzeczywiste dane, innowacyjnego modelu rozwoju miasta spełniającego warunki proekologiczności oraz proefektywności.

Zamontowano w placówkach przedszkolnych 21 oczyszczaczy powietrza. Zawarto porozumienia: z Polską Spółką Gazownictwa na bezpłatne aktywowania nieczynnych przyłączy, z Polską Grupą Energetyczną na montaż dwóch elektrycznych stacji ładowania pojazdów. Prowadzi się nabór ciągły dla osób planujących przeprowadzenie wymiany starego na nowe źródło ciepła.

Podsumowanie

W konkursie EKO HESTIA SPA Rabka-Zdrój otrzymała wyróżnienie dla najbardziej proekologiczne gminy uzdrowskie w Polsce. W dniach 20-21 listopada 2019 r. w Pawilonie Konferencyjno-Wystawowym „Kotłownia” Politechniki Krakowskiej, odbyła się III edycja konferencji „Jakość powietrza a efektywność energetyczna – JPÉE’19”. Głównym organizatorem wydarzenia było Małopolskie Centrum Budownictwa Energooszczędnego. Laureatem w kategorii Samorządy została Gmina Rabka-Zdrój, zdobywając specjalne wyróżnienie, za stworzenie „Programu ochrony powietrza dla uzdrowiska Rabka-Zdrój”, opartego na naukowym wsparciu ekspertów.

Rabka-Zdrój od lat pełni misję społeczną w leczeniu pacjentów wykorzystując naturalne właściwości przyrodnicze. Toteż gmina powinna być modelowym przykładem rozwiązań ekologicznych, finansowanych również ze środków zewnętrznych. Misja jest zobowiązaniem, umową, której stronami jesteśmy wszyscy, toteż każdy powinien być wrażliwy na czyste uzdrowisko.

Stanisław Kiersztyn, ekodoradca

Redagował: Piotr Kuczaj

[poprzednia](#) [powrót do listy aktualności](#) [następna](#)